

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruks- och fiskeministrarna) den 27–28 oktober 2025

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

Icke lagstiftande verksamhet

FISKE

3. Rådets förordning om fastställande för 2026 av fiskemöjligheterna i Östersjön (Kommissionens förslag till rättslig grund: artikel 43.3 i EUF fördraget)

Politisk överenskommelse

Ansvarigt statsråd

Peter Kullgren

Förslagets innehåll

Den 26 augusti 2025 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om fastställande av fiskemöjligheter i Östersjön för 2026 samt vissa fiskemöjligheter i vatten utanför Östersjön. Fastställande och fördelning av

fiskemöjligheter i Östersjön görs genom att fastställa total tillåten fångst (TAC) och kvoter samt därtill knutna villkor.

Kommissionens förslag för 2026 reglerar i Östersjön arterna torsk, sill/strömring, skarpsill, lax, rödspätta och i viss mån öring samt vitlinglyra i Nordsjön och vissa arter i andra havsområden. När det gäller Östersjön avser kommissionens förslag TAC för de två förvaltningsområdena för torsk, TAC för de fyra förvaltningsområdena för sill/strömring, TAC för de två förvaltningsområdena för lax samt TAC för skarpsill och rödspätta i hela Östersjön under 2026.

Kommissionen har föreslagit att TAC-nivåerna för lax och rödspätta i hela Östersjön samt sill i Rigabukten fastställs i linje med MSY, medan TAC-nivåerna för strömring i centrala Östersjön och i Bottniska viken samt skarpsill fastställs till nivåer under MSY. Förslaget avser även TAC för vitlinglyra i Nordsjön för perioden 1 november 2025 till 31 oktober 2026. Fiskemöjligheter för vitlinglyra beslutas av EU gemensamt med Storbritannien. Förslaget avser även genomförande i EUs lagstiftning av en kvotöverföring från Turkiet till EU inom ramen för den internationella konventionen för förvaltning av tonfiskar och andra långt vandrande arter i Atlanten (ICCAT). Ändringen ska gälla retroaktivt från den 1 januari 2025.

Kommissionens förslag innebär en sänkning av fiskemöjligheterna i Östersjön för 2026 jämfört med fiskemöjligheterna för 2025.

Utöver TACer innebär kommissionens förslag ett förbud mot riktat fiske av östlig och västlig torsk och sill i västra Östersjön (väster om Bornholm) och att endast oundvikliga bifångster är tillåtna av dessa bestånd. Storleken på bifångst-TACerna för torsk föreslås minskas avsevärt.

Det undantag som sedan 2022 medgett ett småskaligt sillfiske i västra Östersjön med passiva redskap finns inte med i kommissionens förslag för 2026. Storleken på bifångstknoten av sill för 2026 föreslås också halveras jämfört med 2025.

Utöver förslag till TAC innebär kommissionens förslag också förslag om korrigerande skyddsåtgärder som är funktionellt knutna till fiskemöjligheterna; lekfredningsperioder för torsk, sill/strömring och skarpsill samt att fritidsfisket på torsk och lax fortsätter att begränsas på EU-nivå under 2026.

Kommissionen föreslår att endast ett riktat kustnära laxfiske i norra Östersjön ska vara tillåtet under sommaren, medan riktat fiske i södra Östersjön, där de flesta svaga laxälvar finns, är förbjudet. Även fritidsfiske på lax föreslås fortsätta att regleras på EU-nivå under 2026. Kommissionen föreslår att fritidsfisket ska förbjudas i de områden där yrkesfiske efter lax är förbjudet och även omfatta odlad lax. Förslaget avseende fritidsfisket av lax innebär en skärpning jämfört med den reglering som gällt under 2025, då det under 2025 funnits en begränsad möjlighet att nyttja odlad lax som resurs i fritidsfisket.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer.

I linje med angivna ståndpunkter i faktapromemoria 2025/26:FPM23 Förslag till förordning om fiskemöjligheter i Östersjön anser regeringen att det är angeläget att nå målen om bestandsstorlek över den nivå som kan ge maximal hållbar avkastning (MSY), att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs, att den vetenskapliga rådgivningen, ekosystemansatsen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten och att den fleråriga Östersjöplanen för torsk, sill/strömming och skarpsill ska tillämpas för de bestånd som omfattas av planen.

Regeringen stödjer kompletterande åtgärder (inkl. lekfredningsperioder) som är i linje med den fleråriga planen för Östersjön. Regeringen anser att sådana åtgärder ska vara ändamålsenliga, grundas på vetenskapliga råd och inte oproportionerligt drabba det svenska kustnära fisket eller fiske för humankonsumtion negativt. Detta i syfte att åtgärderna ska bidra till återhämtade fiskbestånd samtidigt som konkurrenskraften för detta fiske värnas och förblir livskraftigt. Det kustnära fisket har oftast begränsad möjlighet att anpassa sitt fiske eller förflytta sig varför särskild hänsyn i förvaltningen är nödvändig. Ett förlorat kustfiske, och infrastrukturen som är knuten till detta, är svårt att återetablera. Det kustnära yrkesfisket och fiske för humankonsumtion är viktigt för en levande landsbygd och för en lokal livsmedelsproduktion och livsmedelsberedskap.

Mot denna bakgrund, och med anledning av den allvarliga miljösituationen i Östersjön, anser regeringen, utifrån målsättningen om att återuppbygga bestånden, att Sverige bör verka för restriktivt satta fiskemöjligheter i

Östersjön samt att ytterligare bevarandeåtgärder bör övervägas för flera av bestånden. Regeringen anser därmed att Sverige kan acceptera mycket omfattande begränsningar av fisket, samt att förslagen från kommissionen hade kunnat gå längre. Regeringen anser samtidigt att det är angeläget att en överenskommelse om fiskemöjligheter inkluderar lösningar för kustnära fiske och det fiske som sker för humankonsumtion och som säkerställer tillgång till råvara till lokala beredningsföretag. Detta i syfte att bidra till livskraftigt kustfiske och beredningsföretag som bidrar till livsmedelsproduktion och livsmedelsberedskap i Sverige. Regeringen anser även att det är angeläget att en överenskommelse inte oproportionerligt drabbar det svenska fritidsfisket och därtill knutna turistföretag/näringar negativt.

Återhämtningen har gått långsamt. ICES pekar på att Östersjöns miljötillstånd påverkar beståndens återhämtningsförmåga negativt och att åtgärder som är begränsade till fiskets påverkan inte kommer att vara tillräckliga för att återhämta alla bestånden i Östersjön. Samtidigt anser regeringen när det gäller fiskemöjligheter i Östersjön att det är angeläget att i framtida förhandlingar nå målen om bestandsstorlekar som överstiger den nivå som kan ge maximal hållbar avkastning (MSY).

Regeringen ser således positivt på att kommissionen förslag präglas av försiktighet utifrån behovet av återhämtning för flera bestånd. Regeringen avser dock verka för att anpassa förslaget i vissa delar i syfte att mildra de socioekonomiska negativa effekterna på det svenska kustnära fisket och fiske för humankonsumtion samt lokala beredningsföretag. Regeringen avser även verka för att justera förslaget något när det gäller reglering av fritidsfiske.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan har varit föremål för överläggning i Miljö- och jordbruksutskottet den 16 oktober 2025.

Fortsatt behandling av ärendet

Rådets förordning om fastställande för 2026 av fiskemöjligheter i Östersjön förväntas antas formellt innan årsskiftet.

Faktapromemoria

4. ICCAT:s årsmöte (Sevilla, Spanien, den 17–24 november 2025)

Diskussion

Ansvarigt statsråd

Peter Kullgren

Förslagets innehåll

ICCAT, International Convention for the Conservation of Atlantic Tunas, är den internationella konventionen för förvaltning av tonfiskar och andra långt vandrande fiskarter i Atlanten.

ICCAT beslutar dels om administrativa och finansiella angelägenheter, dels om kvoter och andra förvaltningsåtgärder för kommande år för de fiskbestånd som omfattas av kommissionens verksamhet, främst tonfisk och tonfiskliknande arter men även bland annat hajar och svärdfisk.

Syftet med diskussionen på rådsmötet är att ge vägledning för kommissionen inför årsmötet.

För EU:s del är ICCAT viktig och EU är den största enskilda aktören i ICCAT med ca 54 % av kvoten av det östliga beståndet av blåfenad tonfisk. Även andra resurser förvaltas men tonfisken är den art som upptar huvuddelen av arbetet i ICCAT. Sedan ICCAT:s årsmöte 2018 finns det en förvaltningsplan för den blåfenade tonfisken. Förvaltningsplanen reviderades under hösten 2023.

Efter flera årtiondens frånvaro förekommer den blåfenade tonfisken sedan 2017 återigen i svenska vatten i Skagerrak och Kattegatt. Om beståndet för den östliga blåfenade tonfisken fortsätter att utvecklas positivt och fortsatt förekommer i svenska och övriga nordliga vatten kan det bli aktuellt att överväga en förändrad kvotallokering inom ICCAT och EU:s interna kvot av arten. Sverige har ingen egen kvot för riktat- och fritidsfiske efter arten.

Svenska fiskare får den dock som oundviklig bifångst i det pelagiska fisket och den landar då på EU:s gemensamma bifångstkvot. Det innebär att svenska fiskare inte har möjlighet att bedriva riktat fiske efter arten. Enligt ICCAT:s regelverk ska bifångster i möjligaste mån återutsättas, fiskråvaran får inte nyttjas, beredas eller saluföras. Detta i syfte att begränsa incitament för sådana bifångster.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringens grundinställning är att det är angeläget att EU verkar för att nå målen som sätts upp inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken, inklusive mål avseende den externa dimensionen i enlighet med del VI i EU:s gemensamma fiskeripolitik (GFP).

Vad gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning, att reformens mål om landningsskyldighet möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen utgör grunden för besluten.

Regeringen anser att förvaltningsstrategier är viktiga verktyg för att uppnå detta. Därför anser regeringen att det är viktigt att fortsätta arbetet med att se över och upprätta strategier för arter som fortfarande saknar dessa.

Regeringen avser att verka för att Sverige i framtiden ska kunna möjliggöra fiske efter blåfenad tonfisk i svenska vatten. Detta i syfte att bidra till landsbygdsutveckling, livskraftigt kustfiske och beredningsföretag som bidrar till sysselsättning i Sverige.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden eller information i MJU.

Fortsatt behandling av ärendet

ICCAT:s årsmöte äger rum i Sevilla, Spanien den 17–24 november.

Faktapromemoria –

Jordbruk

5. Marknadssituationen, särskilt efter invasionen av Ukraina

Information från kommissionen och medlemsstaterna

Godkännande

Ansvarigt Statsråd

Peter Kullgren

Förslagets innehåll

Vid rådsmötet kommer kommissionen att informera om situationen på jordbruksmarknaderna följt av en diskussion.

Det har varit förhållandevis små prisrörelser på de finansiella marknaderna och på marknaderna för energi och jordbruksprodukter. Skördetid på norra halvklotet påverkar främst marknaderna för spannmål och oljeväxter. God skörd av både spannmål och oljeväxter har hållit priser på en blygsam nivå men bidrar ändå till ett stabilt läge för växtodling och djurhållande lantbrukare.

Vädret i Sverige har under hösten varit varierande. Skördeläget är generellt gott och det rapporteras om hög inleverans till spannmålmottagningar i hela landet.

I södra Sverige påbörjades höstsådden av oljeväxter i slutet av augusti och det finns bra förutsättningar till stora arealer av höstsådda oljeväxter. Även vallskörden har varit lyckad.

Årets totala spannmålsskörd förväntas bli 5,9 miljoner ton enligt Jordbruksverkets prognos. Det är en ökning med 14% jämfört med 2024 och 12% jämfört med de senaste fem åren. Den främsta förklaringen till ökningen är att arealerna för höstvetete har varit ovanligt stora.

Även skörden av oljeväxter förväntas öka och är uppskattade till drygt 0,34 miljoner ton. Det är en ökning med 21 % från förra året och i nivå med genomsnittet för de senaste fem åren. Ökningen förklaras främst med ökade arealer för höstraps som förväntas svara för 86% av den totala oljeväxtskörden.

Mjölproduktion och slakt av grisar i juni månad visar en ökning jämfört med samma period förra året. På grund av ökad slaktvikt har även slakt av nötkreatur visat en ökning trots färre slaktade djur.

Den goda skörden bidrar till ett bättre läge för växtodlingsföretagen trots blygsamma prisnivåer. Inom animalieproduktionen är läget betydligt mer positivt med fortsatt höga avräkningspriser. God vallskörd samt att det har bärgats gott om halm ger goda förutsättningar för djurhållande lantbrukare

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen är positiv till att ordförandeskapet lyfter frågan om marknadssituationen på rådet. Det är värdefullt att återkommande tydliggöra situationen på jordbruksmarknaderna. Regeringen anser att det är viktigt att eventuella förslag från kommissionen eller medlemsstaterna för att möta utmaningar på jordbruksmarknaderna belyses på ett transparent sätt.

Regeringen verkar för att Ukraina ska få omfattande handelslättnader och anser att de handelslättnader som gjorts inte är långtgående nog. Regeringen ser även att det är viktigt att så långt möjligt begränsa importen av såväl jordbruksråvaror som jordbruksprodukter från Ryssland och Belarus.

Mot bakgrund av att regeringen driver en budgetrestriktiv linje är det viktigt att säkerställa att eventuella förslag som kommissionen presenterar inte innebär nya åtaganden som på kort eller lång sikt inte kan finansieras inom befintliga ekonomiska ramar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Marknadssituationen var senast föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 17 juni samt för samråd med EU-nämnden den 18 juni 2025.

Fortsatt behandling av ärendet -

Faktapromemoria –

Lagstiftningsöverläggningar

6. Förslag om den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027: miljöstruktur

Riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd

Peter Kullgren

Förslagets innehåll

Den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) föreslås efter 2027 ingå som en del av den Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och hav, välstånd och säkerhet (NRP-fonden) tillsammans med flera andra politikområden.

På nationell nivå ska GJP genomföras i den nationella och regionala partnerskapsplanen (NRPP). Medlemsstaterna ska basera sitt förslag till genomförande på kommande rekommendationer från kommissionen.

Nuvarande grundvillkor blir till stor del kvar men döps om till ”farm stewardship” (god gårdsförvaltning, artikel 3) och medlemsstaternas ges större möjlighet till anpassning efter rådande förhållanden. Förslaget anger sex prioriterade områden för insatser inom klimat, miljö och djurvälstånd, där såväl investeringsstöd som ett- eller fleråriga ersättningar som ger incitament för frivilliga skötselåtgärder kan erbjudas. Det är vidare tillåtet att lämna ersättning för sådana nationella krav som går över EU-nivån och det är även tillåtet att erbjuda ersättningar som täcker kraven i de grundläggande villkoren för god gårdsförvaltning.

Vidare ska medlemsstater som har områden med stort kväveöverskott erbjuda omställningsstöd för minskad produktionsintensitet eller ökad

diversifiering av jordbruksproduktionen. Omställningsstöd till ekologisk produktion ska också erbjudas.

Det finns inte något särskilt krav på öronmärkning för miljö och klimat inom GJP, men det finns krav på en övergripande öronmärkning om 43 procent i NRP-förordningen.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sveriges grundläggande utgångspunkt i arbetet med GJP efter 2027 är att reformen ska leda till lönsamhet, konkurrenskraft, och förenkling samtidigt som politiken bidrar till uppfyllandet av gemensamt beslutade miljö- och klimatåtaganden.

En förändrad omvärldsbild innebär även att ett ökat fokus bör ligga på att främja en robust primärproduktion i hela landet som kan bidra till en trygg livsmedelsförsörjning och därigenom en ökad beredskap.

Regeringen välkomnar kommissionens ambition att röra sig mot ett mer incitamentsbaserat och förenklat system för miljö- och klimatåtgärder inom GJP, samtidigt som konkurrensneutraliteten beaktas. Sverige anser att riktade ersättningar kan innebära bättre förutsättningar för att uppnå miljö- och klimatmålen än obligatoriska villkor. Regeringen välkomnar även möjligheten att ersätta jordbrukare för insatser som går längre än gemensamma EU-krav men som är en del av nationell lagstiftning.

En effektiv kunskapskedja för jordbruket är centralt för att stärka jordbrukets och landsbygdernas konkurrenskraft och miljömässiga hållbarhet.

Att de nationella rekommendationerna för GJP kommer i god tid och tas fram i samarbete med nationella experter är också viktigt för att säkerställa ett effektivt genomförande, liksom att beakta åtgärder som genomförs helt via nationella insatser.

Datum för tidigare behandling i riksdagen -

Fortsatt behandling av ärendet -

Faktapromemoria: 2025/26:FPM12

Övriga frågor

Jordbruk

7a. Den årliga lägesrapporten för 2025 om förenkling, genomförande och efterlevnad (jordbruk)

Information från kommissionen

Förslagets innehåll

På rådsmötet väntas ansvarig kommissionär för jordbruk, Christophe Hansen, presentera en prestationsrapport för perioden 1 januari–31 juli 2025. Syftet med rapporten är att redogöra för de framsteg som gjorts inom jordbruks- och livsmedelspolitiken, med särskilt fokus på förenkling av regelverk, effektiv tillämpning och genomförande av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP). Rapporten syftar även till att främja dialog och fortsatt samarbete mellan medlemsstaterna inom det aktuella politikområdet.

Fiske

7B Den årliga lägesrapporten för 2025 om förenkling, genomförande och efterlevnad (fiske)

Information från kommissionen

Förslagets innehåll

Vid rådsmötet väntas ansvarig kommissionär för fiske och hav, Costas Kadis, presentera en prestationsrapport om utvecklingen inom fiskeripolitiken under perioden 1 januari–31 juli 2025. Rapporten syftar till att ge en översikt över de framsteg som skett inom det aktuella politikområdet med fokus på förenkling, tillämpning och genomförande, samt att främja dialog och fortsatt samarbete mellan medlemsstaterna.